

Natalia Wąsik

Zdolność do prowadzenia pojazdu mechanicznego a uzależnienie od alkoholu – uwagi na tle orzecznictwa sądowo-administracyjnego

Streszczenie

Zasadniczym celem niniejszej publikacji jest prezentacja najważniejszych tez i wniosków wypracowanych na przestrzeni lat 2019–2020 w orzecznictwie sądów administracyjnych, dotyczących zasadności kierowania przez starostów osób ze zdiagnozowanym (lub podejrzanym) uzależnieniem od alkoholu na badania lekarskie w celu stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami. Analizując wyżej wskazane orzecznictwo skoncentrowano się na takich wątkach, jak znaczenie i moc wiążąca informacji o uzależnieniu kierującego od alkoholu udostępnianych starostom przez prokuraturę, prawidłowość oceny ww. danych, a także wartość dowodowa innych dokumentów i informacji dla zastosowania procedury określonej w art. 99 u.k.p. Właściwe rozważania poprzedzono krótką charakterystyką obowiązujących przepisów, regulujących materialnoprawne podstawy postępowania w sprawach uprawnień do prowadzenia pojazdów przez kierujących w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.

Słowa kluczowe

Kierujący pojazdem, badania lekarskie, przeciwwskazania zdrowotne do kierowania pojazdem, uzależnienie od alkoholu.

* * *

1. Wprowadzenie

Zdarzenia drogowe z udziałem kierujących znajdujących się w stanie nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu, w tym zwłaszcza wypadki i kolizje drogowe z ich udziałem, należą do najbardziej napiętnowanych społecznie przestępstw i wykroczeń. Sytuacje te budzą wzmożone emocje, gdyż dotyczą w równym stopniu każdego uczestnika ruchu drogowego zarówno pieszych, jak i kierujących. Prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu słusznie postrzegane jest jako przejaw największego lekceważenia i braku odpo-

wiedzialności za zdrowie i życie własne oraz innych uczestników ruchu drogowego.

Jednym z najbardziej dyskusyjnych zagadnień związanych z bezpieczeństwem w ruchu drogowym jest kwestia oceny zdolności do prowadzenia pojazdów mechanicznych osoby uzależnionej od alkoholu. Niekiedy zauważa się, że samo stwierdzenie uzależnienia od alkoholu nie daje podstawy do skierowania na badania lekarskie w celu stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami. Zwraca się wówczas uwagę na takie okoliczności, jak fakt abstynencji, brak zachowań psychotycznych, a nawet tzw. tolerancję alkoholu i formy adaptacji nazywanych „wyuczoną” lub „behawioralną” tolerancją, redukującą ujemny wpływ alkoholu na poziom wykonania danej czynności przez kierującego¹.

Zasadniczym celem niniejszej publikacji jest prezentacja najważniejszych tez i wniosków wypracowanych na przestrzeni lat 2019–2020 w orzecznictwie sądów administracyjnych, dotyczących zasadności kierowania przez starostów osób ze zdiagnozowanym (lub podejrzanym) uzależnieniem od alkoholu na badania lekarskie w celu stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami. Analizując wyżej wskazane orzecznictwo skoncentrowano się na takich wątkach, jak znaczenie i moc wiążąca informacji o uzależnieniu kierującego od alkoholu udostępnianych starostom przez prokuraturę, prawidłowość oceny ww. danych, a także wartość dowodowa innych dokumentów i informacji dla zastosowania procedury określonej w art. 99 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 1268), dalej jako „u.k.p.” Właściwe rozważania poprzedzono krótką charakterystyką obowiązujących przepisów, regulujących materialnoprawne podstawy postępowania w sprawach uprawnień do prowadzenia pojazdów przez kierujących w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.

2. Następstwa administracyjno-prawne prowadzenia pojazdów mechanicznych w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu

Zgodnie z art. 3 ust. 1 u.k.p., kierującym pojazdem może być osoba, która osiągnęła wymagany wiek i jest sprawna pod względem fizycznym i psychicznym oraz spełnia jeden z następujących warunków:

- 1) posiada umiejętność kierowania pojazdem w sposób niezagrażający bezpieczeństwu, nieutrudniający ruchu drogowego i nienarządzający kogokolwiek na

¹ Zob. *Picie alkoholu a prowadzenie pojazdów*, tłum. M. Sacewicz, Źródło: <http://www.psychologia.edu.pl/czytelnia/51-alkohol-i-nauka/275-picie-alkoholu-a-prowadzenie-pojazdow.html> (dostęp: 23 lutego 2021 r.) i powołana tam literatura, m.in. M. Vogel-Sprott, *Alcohol Tolerance and Social Drinking: Learning the Consequences*. New York, Guilford Press, 1992; D. Glencross, J. Hansen, J. Piek. *The effects of alcohol on preparation for expected and unexpected events*, *Drug and Alcohol Review* 1995, vol. 14 (2), s. 171–177.

szkodę oraz odpowiedni dokument stwierdzający posiadanie uprawnienia do kierowania pojazdem;

- 2) odbywa w ramach szkolenia naukę jazdy;
- 3) zdaje egzamin państwowy.

Niemniej jednak, zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 1 u.k.p. prawo jazdy nie może być wydane osobie, u której w wyniku badania lekarskiego stwierdzono aktywną formę uzależnienia od alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.

W piśmiennictwie podkreśla się, że uzależnienie od alkoholu lub innego podobnie działającego środka jest stanem patologicznym, powstałym w wyniku bardziej lub mniej długotrwałego, nałogowego używania alkoholu. Lekarze potwierdzają, że raz nabyte uzależnienie, np. od alkoholu, pozostaje do końca życia, nawet jeśli osoba, której dotyczy, nie spożywa już tego środka. Jest to forma bierna uzależnienia. Przeciwwskazanie do wydania prawa jazdy może wynikać tylko z aktywnej formy uzależnienia, a więc nałogowego spożywania środków uzależniających w okresie ubiegania się o prawo jazdy. Uzależnienie to może być stwierdzone na podstawie badania lekarskiego². Decyzja wydawana na podstawie art. 12 ust. 1 u.k.p. ma charakter związany, co oznacza, że organ przy jej wydaniu nie ma jakiegokolwiek luzu decyzyjnego i w razie spełnienia wymienionych w tym przepisie przesłanek zakaz wydania prawa jazdy (także jego wtórnika) jest bezwzględnie obowiązujący. Wobec tego bez znaczenia jest subiektywne odczucie strony, która uważa, że jest zdrowa i zdolna do posiadania uprawnień. Organ administracji nie ma również niezbędnej w tym zakresie wiedzy medycznej, aby móc ocenić wyniki badań przedkładanych przez stronę i rozstrzygnąć, czy potwierdzają one istnienie u kierowcy schorzeń, które w świetle opinii uprawnionych jednostek medycznych stanowią przeciwwskazanie do kierowania pojazdami. Niezbędnej wiedzy w takim przedmiocie nie posiada również sąd administracyjny, który kontroluje jedynie legalność decyzji administracyjnej³.

Zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 3 i 4 u.k.p. badaniu lekarskiemu przeprowadzanemu w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami podlega m.in. osoba ubiegająca się o przywrócenie uprawnienia

² Por. W. Kotowski, *Komentarz do art. 12 ustawy o kierujących pojazdami* [w:] W. Kotowski, *Ustawa o kierujących pojazdami. Komentarz*, Warszawa 2013/LEX 2021; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Go 382/18, LEX nr 2531067. Zob. również W. Kotowski, *O konstytucyjności niektórych przepisów ustawy o kierujących pojazdami w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego*, Prokuratura i Prawo, 2015, nr 4, s. 118–138; W. Jakimowicz, *O właściwości instancyjnej w sprawach wydawania decyzji o skierowaniu na badania psychologiczne kierującego pojazdem w stanie nietrzeźwości*, CASUS 2014, nr 1, s. 9–12; B. Kurzępa, *Opinia sądowo-psychiatryczna, wydana na potrzeby prowadzonego przez prokuratora postępowania karnego, zawierająca ocenę stanu zdrowia psychicznego kierowcy, u którego rozpoznano zespół zależności spowodowany przyjmowaniem różnych substancji odurzających, nie daje podstaw do skierowania go na badania lekarskie. Glosa do wyroku WSA z dnia 3 lipca 2014 r., III SA/Gd 346/14*, PPP 2015, nr 11, s. 102–105.

³ Zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 2 kwietnia 2019 r., sygn. akt II SA/Op 36/19, LEX nr 2652024.

do kierowania pojazdem cofniętego ze względu na stan zdrowia, a także kierujący motorowerem, pojazdem silnikowym lub tramwajem, jeżeli kierował pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. W pierwszym przypadku badanie przeprowadzane jest na wniosek zainteresowanego, w drugim natomiast na podstawie skierowania (art. 75 ust. 2 u.k.p.).

W orzecznictwie sądowo-administracyjnym zauważa się, że właściwy organ administracji, po otrzymaniu informacji poddającej w wątpliwość należyłą zdolność psychofizyczną kierowcy, powinien przeprowadzić postępowanie celem oceny, czy w konkretnym, badanym przypadku zastrzeżenia te są rzeczywiście tego rodzaju, że uzasadniają wydanie decyzji. Sformułowanie, że wątpliwości mają być uzasadnione oznacza, że powinny być one oparte na wiarygodnych podstawach⁴. Należy przy tym pamiętać, że skierowanie na badania lekarskie może nastąpić, gdy jest prawdopodobne, że stan zdrowia kierowcy świadczy o istnieniu przeciwwskazań do kierowania pojazdami. W żadnym wypadku nie jest wymagana pewność w tym zakresie. Ostateczne rozstrzygnięcie w tej kwestii powierzone zostało bowiem uprawnionym lekarzom. Nie jest zatem rolą organu prowadzenie w tym kierunku własnego postępowania⁵ lecz wyłącznie sprawdzenie, czy otrzymana informacja uzasadnia wydanie decyzji o skierowaniu na badania lekarskie.

Szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania badania lekarskiego prowadzonego w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami, a także zakres badań lekarskich, konsultacji u lekarzy specjalistów oraz pomocniczych badań diagnostycznych regulują przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców (Dz. U. z 2020 r., poz. 2213). W ramach badania lekarskiego uprawniony lekarz dokonuje oceny stanu zdrowia osoby badanej w celu stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami w zakresie m.in. objawów wskazujących na uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie oraz objawów wskazujących na uzależnienie od środków działających podobnie do alkoholu lub ich nadużywanie. Co ważne, w zakresie badania lekarskiego uprawniony lekarz uwzględnia u osoby badanej obecność i rodzaj schorzenia, stopień zaawansowania objawów chorobowych i ich dynamikę, z uwzględnieniem możliwości rozwoju choroby, jak i cofania się jej objawów, oraz rozważa zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu drogowego, jakie mogą mieć miejsce w przypadku kierowania przez tę osobę pojazdami (§ 4). W przypadku stwierdzenia uzależnienia od alkoholu lub niemożności powstrzymania się od picia alkoholu i kierowania pojazdem lub uzależnienia od

⁴ Zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 kwietnia 2020 r., sygn. akt I OSK 1170/19, LEX nr 3034289.

⁵ Por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 9 kwietnia 2019 r., sygn. akt III SA/Kr 46/19, LEX nr 2650381.

środków działających podobnie do alkoholu orzeka się istnienie przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami. W przypadku natomiast stwierdzenia w przeszłości uzależnienia od alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu, można orzec brak przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami, jeżeli osoba badana udokumentuje co najmniej roczny okres abstynencji lub przedstawi opinię lekarza lub terapeuty prowadzącego leczenie odwykowe potwierdzającą leczenie i utrzymywanie abstynencji oraz przeprowadza regularne kontrolne badania lekarskie. Oceniając stan zdrowia osoby badanej w zakresie uzależnienia od alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu uwzględnia się środki wymienione w wykazie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 129j ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – *Prawo o ruchu drogowym* (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 110 ze zm.), tj. opioidy, amfetaminę i jej analogi, kokainę, tetrahydrokanabinole oraz benzodiazepiny. Dodatkowe ryzyka, które mogą stanowić zagrożenie w sytuacji kierowania pojazdami, uwzględnia się w przypadku osoby ubiegającej się o wydanie lub posiadającej prawo jazdy kategorii C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E lub pozwolenie na kierowanie tramwajem, osoby wykonującej przewóz drogowy – przedsiębiorcy lub innej osoby osobiście wykonującej przewóz drogowy, osoby występującej o zezwolenie na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym lub przewożącym wartości pieniężne albo o przedłużenie ważności tego zezwolenia, osoby wykonującej czynności instruktora jazdy, kandydatów na egzaminatorów i egzaminatorów prawa jazdy oraz instruktorów techniki jazdy.

Co szczególnie ważne, rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców nie pozwala organowi administracji na swobodny wybór w zakresie podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badania lekarskiego osoby posiadającej prawo jazdy, jeżeli istnieją uzasadnione i poważne zastrzeżenia co do stanu jej zdrowia. Nie pozwala też organowi na dalszą dowodową weryfikację orzeczenia uprawnionych lekarzy posiadających szczególne uprawnienia i kwalifikacje, gdyż orzeczenia lekarskiego wydanego w trybie rozporządzenia nie może zastąpić jakiegokolwiek inne orzeczenie lekarskie, wydane na innej podstawie prawnej niż wymagana do podjęcia decyzji w sprawie uprawnienia do kierowania pojazdami. Weryfikacja treści orzeczenia uprawnionego lekarza wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy stwierdzającego istnienie lub brak przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami może natomiast nastąpić poprzez przedstawienie dowodu w postaci orzeczenia tożsamego podmiotu uprawnionego⁶.

Kierowanie motorowerem, pojazdem silnikowym lub tramwajem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu stanowi podstawę skierowania na badanie psychologiczne w zakresie psycho-

⁶ Zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 października 2019 r., sygn. akt I OSK 454/18, LEX nr 2742512.

logii transportu, tj. badanie przeprowadzane w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem (art. 82 ust. 1 u.k.p.). Zgodnie z utrwalonym w judykaturze poglądem stan zdrowia kierującego pojazdem jest bez znaczenia dla organu w kontekście zaistnienia przesłanek do skierowania kierowcy na badania psychologiczne na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 3 lit. a w zw. z art. 82 ust. 1 pkt 4 lit. a u.k.p. Istotne jest jedynie to, czy kierowca dopuścił się kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu⁷. Posiadanie przez stronę ważnych zaświadczeń lekarskich o braku przeciwwskazań zdrowotnych i psychologicznych do kierowania pojazdami silnikowymi nie stanowi przeszkody do poddania kierującego kontroli stanu zdrowia w sytuacji wystąpienia uzasadnionych przesłanek. Zaświadczenie o stanie zdrowia nie stanowi bowiem źródła nabycia określonych praw, a jedynie dodatkowy warunek uprawniający do kierowania pojazdami⁸.

Szczegółowe warunki, tryb, zakres i sposób przeprowadzania badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu i wydawania orzeczeń psychologicznych oraz metodykę przeprowadzania powyższych badań psychologicznych regulują przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie badań psychologicznych osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, kierowców oraz osób wykonujących pracę na stanowisku kierowcy (Dz. U. z 2014 r., poz. 937). Warto podkreślić, że uprawniony psycholog odmawia przeprowadzenia badania psychologicznego w zakresie psychologii transportu, jeżeli osoba badana informuje o złym stanie swojego zdrowia lub o złym samopoczuciu (w tej sytuacji wyznacza się nowy termin badania psychologicznego w zakresie psychologii transportu, nieprzekraczający 14 dni od daty poprzedniego terminu) lub stan osoby badanej wskazuje, że może znajdować się ona w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. W toku samego badania psycholog, jeżeli wymaga tego realizacja celu badania, dokonuje diagnozy:

- 1) cech osobowości mających wpływ na powstrzymanie się od prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu;
- 2) zaburzeń emocjonalnych pourazowych;
- 3) deficytów poznawczych;
- 4) szczególnych predyspozycji wskazanych dla instruktorów, egzaminatorów, kierowców pojazdów uprzywilejowanych i osób wykonujących zawód kierowcy.

W stosunku do osób zdradzających objawy uzależnienia od alkoholu sprawdzane są np. sprawność intelektualna, procesy poznawcze, sprawność spostrzegania, uwagi, rozumienia sytuacji oraz antycypacji, dojrzałość społeczna (rozumienie norm, samokontrola, przystosowanie), a także dojrzałość emocjonalna (radzenie

⁷ Por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt II SA/Rz 1226/19, LEX nr 2977033.

⁸ Zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 26 kwietnia 2017 r., sygn. akt III SA/Łd 41/17, LEX nr 2284470.

sobie w sytuacjach trudnych, zrównoważenie emocjonalne i jego wpływ na ryzyko dezorganizacji zachowania).

Zgodnie z art. 99 ust. 1 pkt 2 lit. a) i b) oraz pkt 3 lit. a) u.k.p. starosta wydaje decyzję administracyjną o skierowaniu kierowcy lub osoby posiadającej pozwolenie na kierowanie tramwajem na badanie lekarskie oraz badanie psychologiczne w zakresie psychologii transportu w przypadku istnienia uzasadnionych zastrzeżeń co do stanu zdrowia kierującego, a także kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. Stosowna decyzja administracyjna, niezależnie od źródeł powzięcia informacji o zachowaniu kierującego, wydawana jest z urzędu (art. 99 ust. 2 u.k.p.). Należy podkreślić, że omawiane przepisy ustanawiają kompetencję obligatoryjną, a nie fakultatywną. Użycie słów „wydaje decyzję” oznacza, że organ administracji ma obowiązek skierować kierowcę na badania lekarskie, jeśli ziści się warunek hipotezy normy prawnej, a mianowicie pojawią się uzasadnione zastrzeżenia co do stanu zdrowia kierowcy. Starosta jako organ administracji nie dysponuje więc swobodnym uznaniem co do tego, czy powinien skierować kierowcę na badania, czy też nie. Jego decyzja nie jest więc arbitralna, lecz stanowi wykonanie obowiązku prawnego. Wskazana kompetencja starosty jest zawarta w rozdziale 15 – „Nadzór nad kierującym”. Oznacza to zatem, że organy administracji publicznej odpowiedzialne są nie tylko za sprawdzanie kwalifikacji merytorycznych osób ubiegających się o uzyskanie prawa jazdy, ale również mają obowiązek wykonywać nadzór nad osobami, które takie uprawnienia już posiadają, jeśli z ustawy jednoznacznie wynika, że spełniony jest warunek wykonywania takiego nadzoru⁹.

Nieprzedstawienie przez kierującego w wymaganym terminie orzeczenia o istnieniu lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem lub o istnieniu lub braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem, skutkuje wydaniem przez starostę decyzji administracyjnej o zatrzymaniu prawa jazdy (art. 102 ust. 1 u.k.p.). Starosta wydaje natomiast decyzję administracyjną o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami w przypadku stwierdzenia m.in. na podstawie orzeczenia lekarskiego istnienia przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem albo na podstawie orzeczenia psychologicznego istnienia przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem (art. 103 ust. 1 pkt 1 u.k.p.). W tym miejscu zasadnym wydaje się przytoczenie judykatu stanowiącego, że każdy przypadek wymaga odrębnego zbadania okoliczności, w jakich kierowca korzystając z uprawnienia do kierowania pojazdami nie zachowuje ustalonych norm, a jego postawa może być rozważana jako przypadek zaistnienia „uzasadnionych zastrzeżeń” co do kwalifikacji kierowania pojazdami¹⁰.

⁹ Por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 lipca 2019 r., sygn. akt VII SA/Wa 5/19, LEX nr 3079523.

¹⁰ Zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 września 2020 r., sygn. akt I OSK 09/20, LEX nr 3081717.

3. Urzędowe informacje o stanie zdrowia kierowcy a obowiązki prawne starosty w zakresie weryfikacji jego zdolności do prowadzenia pojazdów mechanicznych

Jak wynika z analizy orzecznictwa sądowno-administracyjnego postępowanie określone w przepisie art. 99 u.k.p. wszczynane jest przez starostów z urzędu w zdecydowanej większości przypadków na podstawie informacji o stanie zdrowia kierowców, przesyłanych przez właściwych prokuratorów, które to dane ustalane są w wyniku prowadzonego postępowania przygotowawczego. W praktyce jednak niejednokrotnie popełniane są błędy w ocenie i interpretacji ww. informacji, co powoduje uchycenie decyzji organów administracji publicznej na etapie postępowania przed sądami administracyjnymi. Sytuacja ta uzasadnia prezentację najważniejszych tez sformułowanych na kanwie ww. spraw.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że judykatura jest zasadniczo zgodna co do tego, że opinia psychiatryczna sporządzona w postępowaniu sądowym, w tym postępowaniu karnym, dotycząca stanu zdrowia kierowcy, jest wystarczającą podstawą jego skierowania na badania lekarskie. Warto zauważyć, że sądy administracyjne nie ograniczają źródeł informacji o kierowcy do śledztwa czy dochodzenia, ale dopuszczają w tym względzie każdy inny rodzaj postępowań. Tym samym zasadnym jest przyjęcie, że opinie psychiatryczne sporządzone np. w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, w sprawach pracowniczych czy w sprawach o ubezwłasnowolnienie również mogą stanowić podstawę wdrożenia przez starostę procedury przewidzianej w art. 99 u.k.p. Uprawnienie to należy bowiem do szeroko pojętej profilaktyki w zakresie bezpieczeństwa na drogach, a celem przepisu art. 99 u.k.p. jest m.in. spowodowanie, by osoba, w stosunku do której zaistniały określone wątpliwości, została przebadana przez uprawnionego lekarza zanim wydarzy się coś co ją, jak też innych użytkowników drogi narazi na utratę zdrowia bądź życia. Zdiagnozowane w opinii psychiatrycznej „szkodliwe używanie alkoholu” u kierującego stanowi zastrzeżenie co do jego stanu zdrowia i sprawności psychofizycznej, a w rezultacie może mieć istotny wpływ na zachowanie podczas kierowania pojazdami, uzasadniające zastosowanie w sprawie art. 99 ust. 1 pkt 2 lit. b u.k.p.¹¹

W kontekście powyższych wniosków zastrzec należy, że uzasadnione zastrzeżenia co do stanu zdrowia kierowcy, dające podstawę jego skierowania na badania lekarskie, formułowane w oparciu o dowody uzyskane w innych postępowaniach sądowych (w szczególności opinie sądowno-psychiatryczne), muszą przekładać się na ocenę zdolności badanego do prowadzenia pojazdów mechanicznych i zacho-

¹¹ Zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 24 września 2020 r., sygn. akt II SA/Sz 422/20, CBOSA; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 grudnia 2015 r., sygn. akt I OSK 605/14, CBOSA; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 12 czerwca 2013 r., sygn. akt II SA/Gl 77/13, CBOSA.

wanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym¹². Oznacza to, że np. w opinii biegłych psychiatrów, sporządzonej w postępowaniu karnym, którego przedmiotem nie jest popełnienie przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, powinny znaleźć się treści wyraźnie nawiązujące do możliwości wystąpienia u badanego problemów zdrowotnych bezpośrednio przekładających się na jego zdolności psychomotoryczne jako kierowcy.

Istotne znaczenie dla praktyki stosowania art. 75 u.k.p. i art. 99 u.k.p. ma wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 3 września 2020 r., sygn. akt III SA/Gd 271/20 (LEX nr 3054561). W ocenie Sądu przepis art. 75 ust. 1 u.k.p. został tak zredagowany, że po pierwsze, musi istnieć przesłanka materialnoprawna w postaci „uzasadnionych i poważnych zastrzeżeń co do stanu zdrowia”, a po drugie, muszą one być potwierdzone w wyniku przeprowadzonego postępowania, które kończy decyzja o skierowaniu na badania lekarskie. Sąd nie podzielił w ww. sprawie stanowiska organów administracji publicznej, że przed wydaniem decyzji, o której mowa w art. 99 ust. 1 pkt 2 lit. b u.k.p., nie mają obowiązku pozyskiwania dokumentacji medycznej kierowcy, dokonywania jej analizy, ponieważ są związane np. wnioskiem prokuratora o wszczęcie postępowania administracyjnego. Co prawda przesłanką żądania wszczęcia postępowania przez prokuratora jest na ogół istnienie stanu niezgodnego z prawem, niemniej jednak Sąd skrytykował pogląd, iż ocena, że ww. stan istnieje, należy wyłącznie do prokuratora i nie podlega weryfikacji przez organ administracji publicznej, do którego wpłynął wniosek. W ocenie Sądu, stosownie do art. 99 ust. 2 pkt 1 lit. a u.k.p., to działający z urzędu starosta wydaje decyzję administracyjną o skierowaniu kierowcy na badania lekarskie, czyniąc to na podstawie informacji i ustaleń stanu faktycznego uzyskanych w ramach wykonywania zadań własnych. Nie oznacza to jednak, że uzyskane tą drogą informacje stanowią niejako automatyczną i samoistną podstawę dla starosty do wydania decyzji o skierowaniu kierowcy na badania lekarskie. Wręcz przeciwnie, to na organie administracji (staroście), do którego wpływa określona informacja (np. tak jak w omawianej sprawie od prokuratora), dotycząca zastrzeżeń natury zdrowotnej u danego kierowcy, ciąży każdorazowy obowiązek oceny, czy otrzymana informacja wraz z załączoną dokumentacją stanowi wystarczającą (przekonującą) podstawę do inicjowania postępowania administracyjnego w powyższym zakresie, a jeżeli tak, to pamiętać należy, że okoliczność ta – wszczęcie postępowania, nie przesądza jeszcze sama w sobie o treści rozstrzygnięcia kończącego to postępowanie (np. o wydaniu orzeczenia o skierowaniu kierowcy na badania lekarskie). Na organie administracji publicznej prowadzącym każde postępowanie administracyjne, a zatem także w przedmiocie skierowania osoby posiadającej prawo jazdy na badania lekarskie, stosownie do tzw. zasady oficjalności, ciąży obowiązek dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz wyczerpującego

¹² Por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 4 września 2014 r., sygn. akt III SA/Gd 434/14, LEX nr 1504246.

zebrania, rozpatrzenia i oceny całego materiału dowodowego mającego znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy administracyjnej (art. 7, art. 77 § 1 oraz art. 80 k.p.a.). Na kanwie postępowania sygn. akt III SA/Gd 271/20 organy administracji publicznej (starosta i Samorządowe Kolegium Odwoławcze) przyjęły, że wystarczającą okolicznością wskazującą na istnienie uzasadnionych i poważnych zastrzeżeń co do stanu zdrowia skarżącego, uzasadniającą wszczęcie postępowania, a następnie nałożenie na niego obowiązku poddania się badaniu lekarskiemu mające na celu stwierdzenie istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem, była informacja prokuratora poparta opinią sądowo-psychiatryczną, w której biegli psychiatrzy (w odniesieniu do prowadzonego wobec strony postępowania w sprawie podejrzenia o popełnienie przestępstw skarbowych) orzekli, że skarżący nie jest chory psychicznie ani upośledzony umysłowo. Biegli rozpoznali natomiast u badanego przebyte zaburzenia depresyjne, cechy defektu organicznego łagodnego stopnia oraz cechy uzależnienia od alkoholu, stwierdzając m.in., że „sprawność intelektualna badanego kształtuje się w granicach normy i jest dostateczna do przewidywania skutków swoich działań, jakie są przedmiotem obecnej sprawy karnej”. Biegli stwierdzili, że skarżący podstawowe normy etyczno-moralne zna i rozumie prawidłowo. W ocenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku ww. opinia sądowo-psychiatryczna, a tym bardziej informacja prokuratora sugerująca na tej podstawie przeprowadzenie przez organ administracji postępowania w przedmiocie skierowania skarżącego na badania lekarskie, nie mogła stanowić samoistnej podstawy do prowadzenia przez organy takiego postępowania, gdyż w istocie nie obrazowała istniejących zastrzeżeń co do stanu zdrowia skarżącego, które można by uznać za na tyle poważne, by uzasadniały przeprowadzenie wobec skarżącego badania lekarskiego. Sąd przyjął także, że akcentowane przez organy administracji publicznej i opisane w opinii jedynie na podstawie wywiadu przeprowadzonego z badanym (skarżącym) – dolegliwości skarżącego związane z cukrzycą, nadciśnieniem tętniczym, chorobą serca, utratą w przeszłości przytomności, bólami i zawrotami głowy, nie mogą stanowić poważnych i uzasadnionych zastrzeżeń co do zdrowia skarżącego, kwalifikujących skarżącego do przeprowadzenia badania lekarskiego pod kątem jego zdolności do kierowania pojazdami, gdyż samo istnienie takich dolegliwości nie może być automatycznie klasyfikowane jako poważne zastrzeżenie co do stanu zdrowia kierowcy, które to stanowi przeciwwskazanie do kierowania pojazdami. Ewentualny wpływ wskazanych dolegliwości na istnienie przeciwwskazań do kierowania pojazdami przez skarżącego nie został przez organy w toku postępowania wykazany. Zdaniem Sądu także fakt, że dana osoba wymaga leczenia farmakologicznego z powodu zaburzeń depresyjnych nie może stanowić o uzasadnionych i poważnych zastrzeżeniach zdrowotnych, tym bardziej, gdy z przedmiotowej opinii w istocie wynikało, że sprawność intelektualna skarżącego kształtuje się w granicach normy i jest dostateczna do przewidywania skutków działań. Z kolei zawarte w opinii stwierdzenie o „rozpoznaniu u ba-

danego cech uzależnienia alkoholowego”, w ocenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku, nie jest równoznaczne z uzależnieniem od alkoholu czy też z zaleceniem konieczności podjęcia leczenia odwykowego, a tylko takie zdecydowane stwierdzenie zawarte w opinii biegłych, wskazujące na istnienie choroby alkoholowej u osoby badanej, mogłoby w istocie rodzić poważne i uzasadnione zastrzeżenia co do stanu zdrowia tej osoby, przekładające się w konsekwencji na wątpliwości co do zdolności (sprawności) bezpiecznego prowadzenia przez nią pojazdu i uczestniczenia w ruchu drogowym. Przesłanka uzasadnionych zastrzeżeń co do stanu zdrowia musi być interpretowana zgodnie z celem ustawy, którym jest zapobieganie zagrożeniom w ruchu drogowym spowodowanym przez osoby, których stan zdrowia uniemożliwia sprawne prowadzenie pojazdów.

Przy ocenie materiałów, które stanowią podstawę zastosowania art. 75 u.k.p., czy wydanie decyzji, o której mowa w art. 99 u.k.p. należy również pamiętać o swoistych zasadach ich weryfikacji, na które zwraca się uwagę w orzecznictwie sądowno-administracyjnym. Tak chociażby informacje dotyczące stwierdzonych u kierującego (np. w toku prowadzonego postępowania karnego) zaburzeń osobowości związanych z nadużywaniem alkoholu, w stopniu kwalifikującym ww. do podjęcia terapii odwykowej, mogą stanowić uzasadnioną i wystarczającą podstawę do jego skierowania, w drodze decyzji administracyjnej, na badania lekarskie celem ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami. Bez wpływu na taką decyzję pozostają okoliczności ewentualnego bezkolidyjnego dotąd prowadzenia pojazdu, świadomości strony o szkodliwym wpływie alkoholu i zakazu prowadzenia pojazdów po jego spożyciu, czy też braku posiadania wystarczających środków pozwalających na opłacenie badań. Jak zauważa się w judykaturze żadna z ww. okoliczności, w tym okoliczność przepisowego poruszania się po drogach, świadomość negatywnych skutków nadużywania alkoholu, czy też trudna sytuacja majątkowa nie stanowi przesłanki branej pod uwagę w postępowaniu administracyjnym dotyczącym istnienia, czy też braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami mechanicznymi. Jedyną determinującą i wystarczającą przesłanką skierowania strony na przedmiotowe badania może być powzięcie przez organy administracji publicznej informacji, pochodzących od uprawnionego podmiotu, o zaistnieniu wątpliwości dotyczących stanu zdrowia skarżącego, mogących mieć wpływ na jego zdolność do kierowania pojazdami w zakresie posiadanej kategorii prawa jazdy¹³.

Opinia psychiatryczno-psychologiczna stwierdzająca, że kierowca ma nieprawidłową strukturę osobowości z reakcjami depresyjnymi, przejawiającą się klinicznie m.in. nadpobudliwością nerwową, drażliwością, wybuchowością, a ponadto nadużywa alkoholu i jego picie nosi znamiona uzależnienia, uzasadnia poważne zastrzeżenia co do sprawnego prowadzenia pojazdów. Ewentualne twierdzenia kie-

¹³ Por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 31 sierpnia 2020 r., sygn. akt III SA/Łd 403/20, LEX nr 3063926.

rującego o braku problemów z alkoholem nie mogą w tym przypadku stanowić skutecznego przeciwdowodu¹⁴. Pochodzenie przedmiotowej informacji od lekarzy specjalistów z zakresu psychiatrii czyni ją wystarczająco wiarygodną, aby organ miał podstawy do wydania decyzji o skierowaniu kierowcy na badanie lekarskie. Do przeciwnego wniosku nie może prowadzić argumentacja strony, że np. badający go lekarz pierwszego kontaktu nie stwierdził u niego jakichkolwiek zaburzeń¹⁵. Bez znaczenia dla oceny dowodu z opinii sądu-psycho-logicznej stwierdzającej cechy uzależnienia od alkoholu jest również np. fakt oddalenia wniosku komisji rozwiązywania problemów alkoholowych o zastosowanie wobec strony obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, gdyż przesłanką skierowania ww. na badania lekarskie są uzasadnione zastrzeżenia co do jego stanu zdrowia związane ze stwierdzonymi u niego cechami osobowości nieprawidłowej oraz rozpoznaniem u niego uzależnieniem od alkoholu, a nie skierowanie na leczenie odwykowe. Tym samym okoliczność oddalenia przez właściwy miejscowo i rzeczowo sąd wniosku o zastosowanie wobec strony obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu nie oznacza, że ustały zastrzeżenia co do jej stanu zdrowia, które mogą mieć wpływ na prowadzenie przez nią pojazdu¹⁶.

Rozstrzygające i wystarczające dla orzeczenia o skierowaniu kierowcy na badania lekarskie w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami na podstawie art. 99 ust. 1 u.k.p. jest wreszcie uzyskanie przez organ odpisu prawomocnego wyroku uznającego stronę za winną popełnienia przestępstwa np. z art. 178a § 1 k.k. Zbędne jest wówczas ustalanie jakichkolwiek okoliczności dotyczących tego, czy kierujący jest uzależniony od alkoholu i czy ma z nim jakiegokolwiek problemy, jaki był przebieg zdarzenia przestępnego, czy stworzył on w jego trakcie jakiegokolwiek zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego, czy kierujący miał kiedykolwiek zatrzymane prawo jazdy oraz jaka jest jego sytuacja osobista, zawodowa, rodzinna i zdrowotna¹⁷.

4. Podsumowanie

Od dyspozycji zdrowotnej kierowcy w dużym stopniu zależy bezpieczeństwo ruchu, a niedomagania kierowcy w tym zakresie są czynnikiem wpływającym na zagrożenie bezpieczeństwa ruchu. Podstawę wydania decyzji o skierowaniu na badania mogą stanowić konkretne i uzasadnione okoliczności świadczące o pogarszającym się stanie zdrowia strony. Zachowanie kierowcy świadczy o możliwości ob-

¹⁴ Zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 kwietnia 2020 r., sygn. akt I OSK 1170/19, LEX nr 3034289.

¹⁵ Zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 13 marca 2019 r., sygn. akt III SA/Kr 1272/18, LEX nr 2637368.

¹⁶ Zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 9 kwietnia 2019 r., sygn. akt III SA/Kr 46/19, LEX nr 2650381.

¹⁷ Por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 18 grudnia 2019 r., sygn. akt II SA/Ke 713/19, LEX nr 2768445.

nizienia jego sprawności psychofizycznej, o ile bezpośrednio wskazują na to objawy chorobowe, upośledzenia, zaburzenia psychiczne czy osobowe – a więc zagrożenia medyczne, psychiczne lub osobowe¹⁸.

Zastrzeżenia co do stanu zdrowia kierowcy powinny dotyczyć tego rodzaju aspektów zdrowia, które mogłyby mieć wpływ na zdolność do bezpiecznego prowadzenia pojazdów. Nie ulega przy tym wątpliwości, że uzależnienie od alkoholu, przejawiające się m.in. w nadpobudliwości i wybuchowości może mieć taki wpływ¹⁹.

Obowiązek skierowania osoby uzależnionej od alkoholu na badania zdolności do prowadzenia pojazdów materializuje się po stronie starosty w sytuacji, gdy wątpliwości co do stanu zdrowia kierowcy wynikają z ujawnienia się pewnych obiektywnych okoliczności faktycznych, którym trudno jest z góry zaprzeczyć. Okoliczności te muszą mieć ponadto wpływ na zdolność prowadzenia pojazdu bez dodatkowej, medycznej weryfikacji stanu zdrowia kierowcy. Wydanie decyzji kierującej na badanie lekarskie nie musi łączyć się z pewnością co do istnienia przeciwwskazań zdrowotnych kierowcy do prowadzenia pojazdami. Organ nie musi zatem udowodnić, że takowe istnieją, a wystarczającym jest jedynie prawdopodobieństwo istnienia tych okoliczności.

Ostateczne rozstrzygnięcie tej kwestii pozostawione zostało uprawnionym lekarzom. Oznacza to równocześnie, że skierowanie na badanie lekarskie nie jest równoznaczne z pozbawieniem kierowcy uprawnienia do kierowania, lecz jego celem jest wyjaśnienie istniejących w tym przedmiocie wątpliwości. Powyższe może zaś prowadzić bądź do stwierdzenia istnienia przeciwwskazań do kierowania pojazdami, bądź stwierdzenia, że takie przeciwwskazania nie występują. Poddając się takim badaniom kierowca umożliwia zatem wyjaśnienie zaistniałych wątpliwości przez uprawniony personel medyczny²⁰. Z drugiej jednak strony, jeżeli z opisu stanu psychicznego badanego zawartego w określonej opinii sądowo-psychiatrycznej pozyskanej przez organ administracji publicznej nie wynika, by mógł on stanowić zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, to ewentualne skierowanie na badanie lekarskie może być postrzegane jako dodatkowa represja lub szykana stosowana wobec osoby poddanej ww. badaniom. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy sprawa, w której badania takie przeprowadzono nie dotyczy przestępstwa związanego z naruszeniem bezpieczeństwa w ruchu drogowym²¹. Błędna jest wykładnia

¹⁸ Por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 9 maja 2019 r., sygn. akt II SA/Po 135/19, LEX nr 2741399.

¹⁹ Por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 30 października 2019 r., sygn. akt II SA/Ke 564/19, LEX nr 2743995.

²⁰ Por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt III SA/Łd 728/19, LEX nr 2733914.

²¹ Zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 3 marca 2016 r., sygn. akt III SA/Wr 1016/15, LEX nr 2034665; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 września 2016 r., sygn. akt I OSK 1051/16, CBOSA.

art. 99 u.k.p. zakładająca, że każda osoba uzależniona od alkoholu może być skierowana na badania lekarskie, niezależnie od tego, czy kierujący zachowuje abstynencję²².

Stosowanie przepisów art. 75 u.k.p. czy art. 99 u.k.p. powinno być przez starostę poprzedzone szczególnie wnikliwą analizą zgromadzonego materiału dowodowego. Dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym niezbędne jest czuwanie nad tym, aby osoby mające uprawnienia do kierowania pojazdami miały wymaganą w tym zakresie sprawność i to nie tylko w chwili ubiegania się o uprawnienia, ale również w okresie późniejszego z nich korzystania. W interesie społecznym pozostaje, by wszyscy kierowcy posiadali predyspozycje zdrowotne do prowadzenia pojazdów silnikowych, w sposób który nie będzie zagrażał nie tylko ich zdrowiu i życiu, lecz również zdrowiu i życiu wszystkich innych użytkowników dróg. Przy czym z drugiej strony skierowanie na badanie nie może być represją lub szykaną stosowaną w stosunku do kierowców.

Bibliografia

1. Glencross, D., Hansen, J., Piek, J. (1995). The effects of alcohol on preparation for expected and unexpected events. *Drug and Alcohol Review*, vol. 14 (2), 171–177.
2. Jakimowicz, W. (2014). O właściwości instancyjnej w sprawach wydawania decyzji o skierowaniu na badania psychologiczne kierującego pojazdem w stanie nietrzeźwości, *Casus*, nr 1, 9–12.
3. Kotowski, W. (2013). Komentarz do art. 12 ustawy o kierujących pojazdami. W: W. Kotowski, *Ustawa o kierujących pojazdami. Komentarz*. Warszawa: LEX.
4. Kotowski, W. (2015). O konstytucyjności niektórych przepisów ustawy o kierujących pojazdami w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego, *Prokuratura i Prawo*, nr 4, 18–138.
5. Kurzępa, B. (2015). Opinia sądowo-psychiatryczna, wydana na potrzeby prowadzonego przez prokuratora postępowania karnego, zawierająca ocenę stanu zdrowia psychicznego kierowcy, u którego rozpoznano zespół zależności spowodowany przyjmowaniem różnych substancji odurzających, nie daje podstaw do skierowania go na badania lekarskie. Glosa do wyroku WSA z dnia 3 lipca 2014 r., III SA/Gd 346/14, *Przegląd Prawa Publicznego*, nr 11, 102–105.
6. Sacewicz, M. (tłum.), (1999). *Picie alkoholu a prowadzenie pojazdów*. Pobrane z: <http://www.psychologia.edu.pl/czytelnia/51-alkohol-i-nauka/275-picie-alkoholu-a-prowadzenie-pojazdow.html> (dostęp: 23.02.2021 r.).
7. Vogel-Sprott, M. (1992). *Alcohol Tolerance and Social Drinking: Learning the Consequences*. New York: Guilford Press.

²² Por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 grudnia 2015 r., sygn. akt I OSK 605/14, LEX nr 1999926.

Orzecznictwo

1. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Go 382/18, LEX nr 2531067.
2. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 2 kwietnia 2019 r., sygn. akt II SA/Op 36/19, LEX nr 2652024.
3. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 kwietnia 2020 r., sygn. akt I OSK 1170/19, LEX nr 3034289.
4. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 9 kwietnia 2019 r., sygn. akt III SA/Kr 46/19, LEX nr 2650381.
5. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 października 2019 r., sygn. akt I OSK 454/18, LEX nr 2742512.
6. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt II SA/Rz 1226/19, LEX nr 2977033.
7. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 26 kwietnia 2017 r., sygn. akt III SA/Łd 41/17, LEX nr 2284470.
8. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 lipca 2019 r., sygn. akt VII SA/Wa 5/19, LEX nr 3079523.
9. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 września 2020 r., sygn. akt I OSK 609/20, LEX nr 3081717.
10. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 24 września 2020 r., sygn. akt II SA/Sz 422/20, CBOSA.
11. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 grudnia 2015 r., sygn. akt I OSK 605/14, CBOSA.
12. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 12 czerwca 2013 r., sygn. akt II SA/Gl 77/13, CBOSA.
13. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 4 września 2014 r., sygn. akt III SA/Gd 434/14, LEX nr 1504246.
14. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 31 sierpnia 2020 r., sygn. akt III SA/Łd 403/20, LEX nr 3063926.
15. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 kwietnia 2020 r., sygn. akt I OSK 1170/19, LEX nr 3034289.
16. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 13 marca 2019 r., sygn. akt III SA/Kr 1272/18, LEX nr 2637368.
17. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 9 kwietnia 2019 r., sygn. akt III SA/Kr 46/19, LEX nr 2650381.
18. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 18 grudnia 2019 r., sygn. akt II SA/Ke 713/19, LEX nr 2768445.
19. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 9 maja 2019 r., sygn. akt II SA/Po 135/19, LEX nr 2741399.
20. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 30 października 2019 r., sygn. akt II SA/Ke 564/19, LEX nr 2743995.
21. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt III SA/Łd 728/19, LEX nr 2733914.
22. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 3 marca 2016 r., sygn. akt III SA/Wr 1016/15, LEX nr 2034665.

23. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 września 2016 r., sygn. akt I OSK 1051/16, CBOSA.
24. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 grudnia 2015 r., sygn. akt I OSK 605/14, LEX nr 1999926.

* * *

The ability to drive a motor vehicle *vis-à-vis* alcohol addiction – comments in the context of judicial and administrative judgments

Abstract

The main purpose of this publication is to present the most important theses and conclusions developed over the years 2020–2019 in the jurisprudence of administrative courts regarding the legitimacy of referring persons diagnosed (or suspected) with alcohol addiction to medical examinations by starosts (chief executive of a district) in order to determine the existence or absence of health contraindications for vehicles. When analyzing the above-mentioned case law, the focus was on such issues as the meaning and binding force of information on alcohol addiction made available to starosts by the prosecutor's office, data, as well as the probative value of other documents and information for the application of the procedure specified in art. 99 of the Act on Vehicle Drivers. The relevant considerations were preceded by a short description of the applicable regulations governing the substantive legal grounds for proceeding in matters of driving license by drivers under the influence of alcohol, alcohol or a substance similar to alcohol.

Key words

Drivers of vehicles, medical examinations, health contraindications for driving, alcohol addiction.